

Sammanfattning av rapporten

The Creeping Nationalisation of the EU Enlargement Policy

Christophe Hillion

Från att ursprungligen ha varit tänkt som en mellanstatlig metod för att göra det möjligt för ansökarländer att underteckna EU:s fördrag, har utvidgningsförhandlingarna kommit att bli en politisk process genom vilken EU:s institutioner omvandlar ansökarländer till medlemsstater. Med hjälp av denna medlemsstatsbyggande politik har unionen kunnat utöva sin normerande makt och därmed kunnat forma den europeiska kontinenten till sin egen avbild.

Hyllad som "EU:s största framgång", har utvidgningen dock också präglats av brister som har bidragit till att minska dess trovärdighet, effektivitet och legitimitet. Inte minst har erfarenheterna av vissa kandidatländers bristande förberedelser inför EU-inträdet – i förening med stigande tvivel på huruvida EU-systemet klarar av ytterligare expansion samt ökade krav på demokratiskt ansvarstagande – medfört att man på senare år har vidtagit korrigerande åtgärder. Dessa åtgärder har inneburit att medlemsstaternas kontroll över utvidgningen har stärkts.

Vid sidan om den ökande kontrollen, har medlemsstaterna också visat allt mindre betänkligheter mot att utnyttja utvidgningen för inrikespolitiska syften. EU:s medlems-

statsbyggande politik har därigenom i ökad utsträckning kommit att domineras – för att inte säga kidnappats – av nationella dagordningar. Resultatet av denna smygande nationalisering har blivit en process präglad av (i bland oförutsägbara) rättsliga och politiska hinder. Detta reser i sin tur nya frågor när det gäller trovärdigheten i EU:s utfästelser till aspirerande länder och följaktligen också hur verkningsfull utvidgningspolitikens omtalade makt har omvandla egentligen är. Det kan också äventyra fördragsbestämmelsernas okränkbarhet och hamna i konflikt med EU-rättens grundläggande principer och i synnerhet avvika från målformuleringarna för den europeiska integrationen såsom de uttrycks i Lissabonfördraget.

Och samtidigt som det faktiskt finns botemedel mot den rådande nationella tendensen, talar det mesta för att balansen mellan nationella intressen och EU:s åtaganden kommer att dikteras mer av politisk anpassning än av rättsliga ingripanden. Men oavsett vilken väg man föredrar, den juridiska eller någon annan, är det absolut nödvändigt att ta itu med den nuvarande anda av oförutsägbarhet och osäkerhet som skadar EU:s anseende.

Rapporten kan laddas ned från www.sieps.se